Súd:	Krajský súd Trnava
Spisová značka:	11Co/231/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu:	2312211539
Dátum vydania rozhodnutia:	21. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Fedor Benka
ECLI:	ECLI:SK:KSTT:2017:2312211539.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a členov senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v právnej veci žalobkyne: P. B., nar. XX.X.XXXX, bytom P. B. P. č. XX, zastúpená advokátom JUDr. Petrom Peružekom so sídlom Hlohovec, Cintorínska 1, proti žalovanému: Dong Jin Precision Slovakia, s.r.o., so sídlom Dolná Streda, Galantská 592, IČO: 35 856 866, právne zastúpený splnomocnencom: Adokátska kancelária JUDr. Eleonóra Zuzáková, s.r.o., so sídlom Mierové nám. 943/4, Galanta, o ochranu osobnosti, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 23C/158/2012-240, zo dňa 21. októbra 2015, takto

r o z h o d o l :

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej p o t v r d z u j e a v časti trov konania m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni k rukám jej advokáta náhradu trov prvoinštančného konania v sume 827,11 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V časti uloženej poplatkovej povinnosti odvolací súd m e n í napadnutý rozsudok tak, že žalovaný je povinný zaplatiť na účet Okresného súdu Galanta sumu 666,- eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalobkyňa m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni titulom nemajetkovej ujmy sumu 20.000 eur a nahradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 2.291,08 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok prvý), a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Galanta titulom súdneho poplatku 1.200 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok druhý).

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil aplikáciou ustanovenia § 11, § 13 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 2 ods. 2, § 3 ods. 3 písm. a) a b) a § 4 ods. 1 Zákona č. 437/2004 o náhrade za bolesť a náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, vecne svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že konaním žalovaného, ktorý spôsobil žalobkyni úraz, došlo aj k zásahu do rodinného života žalobkyne, pričom sumu 34.000 eur, ktorú žalobkyňa doposiaľ obdržala za tak závažný úraz, ktorý jej a rodine zmenil život, súd považuje za nedostatočnú satisfakciu vzhľadom na všetky zistené okolnosti prípadu. Z konštrukcie § 11 Občianskeho zákonníka vyplýva, že na prvé miesto sa kladie život, potom zdravie a následne ľudská dôstojnosť, súkromie, ochrana mena a prejavov osobnej povahy. Keďže najvzácnejší je život, potom zdravie atď., tak potom by sa to malo premietnuť aj do finančného zadosťučinenia vyjadreného v peniazoch. V osobe žalovaného sa jedná o výrobný podnik a suma požadovaná žalobkyňou je sumou minimálnou vzhľadom na poškodenie zdravia žalobkyne, ktoré u neho v podniku utrpela.

3. Súd vychádzal z toho, že žalobkyňa sa žalobou, došlou na súd dňa 22.5.2012 domáhala od žalovaného zaplatenia sumy 30.000,- eur a náhrady trov konania (v priebehu konania vzala žalobu späť v časti o zaplatenie 10.000,- eur a súd podľa § 96 ods. 1, 3 O.s.p. v tejto časti konanie zastavil a priznal žalovanému náhradu trov konania). Sumu 20.000,- eur požadovala titulom nemajetkovej ujmy na tom skutkovom základe, že u žalovaného, u ktorého pracovala od 6.12.2005 ako operátorka, utrpela tri pracovné úrazy, z toho posledný, o ktorý opiera svoj nárok, utrpela dňa 3.3.2011, keď pri práci na lise chcela hotový výlisok z nástroja vytiahnuť, avšak baran lisu bez predchádzajúceho stlačenia ovládačov vykonal ďalší zdvih a stlačil žalobkyni ľavú dlaň v nástroji, pričom došlo k jej traumatickej amputácii. Inšpektorát práce vykonal šetrenie pracovného úrazu a uzavrel, že zo strany žalobkyne neboli zistené žiadne nedostatky a na strane žalovaného bolo zistené, že lis nebol prispôsobený na prácu tak, aby bola zaistená bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci. V dôsledku tohto úrazu žalobkyňa utrpela devastačné poranenie ľavej ruky s poranením mäkkých a tvrdých štruktúr, pričom utrpela traumatickú amputáciu II. až V. prsta, následne bola hospitalizovaná v Nemocnici v Galante, kde jej bola dokončená amputácia prstov, potom bola hospitalizovaná vo FNsP Ružinov, kde bola podrobená ďalšej operácii a prepustená dňa 25.4.2011. V dôsledku pracovného úrazu trpí žalobkyňa veľkými bolesťami, musela ukončiť pracovný pomer a na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne sa stala invalidnou s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 70% a teda sa považuje za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Žalobkyňa dôvodila, že v dôsledku pracovného úrazu došlo k výraznému zásahu do jej práva na ochranu telesnej integrity, ako aj jej osobného a rodinného života, keď v dôsledku ujmy spôsobenej pracovným úrazom bola nútená vyhľadať odbornú pomoc psychiatra.

4. Žalovaný namietal, že zvyšovanie nárokov na bolestné a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podaním žaloby na ochranu osobnosti je neprípustné. Náhrada za bolesť a aj náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia môžu byť zvýšené podľa zákona až na dvojnásobok a teda si žalobkyňa mala opisované ťažkosti v žalobe riešiť pri odškodňovaní bolesti a sťažení spoločenského uplatnenia. Poukázal na rozsudok Vrchního soudu v Olomouci sp.zn. 1Co/2/2010, podľa ktorého bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia a na druhej strane náhrada nemajetkovej ujmy nie je možné uplatniť na základe totožných skutkových tvrdení. Zo žaloby podľa žalovaného nevyplýva, akým spôsobom sa zasiahlo do osobnostných práv žalobkyne, t.j. tých, ktoré by už neboli riešené s poukázaním na § 2 a 4 zákona o bolesti a sťažení spoločenského uplatnenia, pričom žalobkyňa obdržala za pracovný úraz okolo 34.000 eur a zdrojom nemajetkovej ujmy nemá byť náhrada príjmov, nemá byť zdrojom obživy a nemôže ísť o neprimerané obohatenie. Tiež poukázal na to, že žalobkyňa mohla u neho zotrvať v pracovnom pomere, keď po úraze jej ponúkol inú vhodnú prácu, ktorú by mohla vykonávať aj pri zníženej pracovnej schopnosti; pričom žalobkyňa sama požiadala o skončenie pracovného pomeru dohodou.

5. Súd po vykonaní dokazovania zistil, že k pracovnému úrazu zo dňa 3.3.2011 došlo z dôvodov na strane žalovaného ako vtedajšieho zamestnávateľa žalobkyne, keď Inšpektorát práce v Trnave technickou prehliadkou zistil viaceré nedostatky bezpečnostných parametrov lisu, na ktorom žalobkyňa pracovala, pretože lis nebol prispôsobený tak, aby bola zaistená jej bezpečnosť a ochrana zdravia, čím zo strany žalovaného došlo k porušeniu povinností zamestnávateľa vyplývajúcich z § 6 ods. 1 písm. d/ zákona č. 126/2006 Z.z. v nadväznosti na § 3 ods. 1 a § 4 ods. 1 prílohy č. 1 bod 2.8 Nariadenia vlády č. 392/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov. U žalobkyni neboli zistené žiadne nedostatky, ničím sa nepodieľala na pracovnom úraze. Od 14.1.2012 je žalobkyňa invalidná v dôsledku predmetného pracovného úrazu s dôchodkom stanoveným sumou 222,70 eur. Podľa odborného posudku o invalidite vydaného Sociálnou poisťovňou žalobkyňa utrpela traumatickú amputáciu na úrovni zápästia a ľavej ruky, na ktorej zostal len palec. Zdravotné postihnutie bolo určené na 70%. Žalobkyňa je ľaváčkou, takže traumou je závažne poškodená jej dominantná ľavá ruka, ktorej manipulačné schopnosti sú prakticky nulové a tento stav je trvalý. Čo sa týka uplatnenia na trhu práce, bolo jej navrhované, aby nepracovala na pôvodnom pracovisku, pričom môže vykonávať prácu, pri ktorej postačuje pohyblivosť a úchopová schopnosť jednej ruky. Ku dňu 1.2.2012 skončil pracovný pomer medzi účastníkmi konania dohodou zo strany žalobkyne z osobných dôvodov. Sociálna poisťovňa priznala dňa 7.3.2012 žalobkyni nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 3.3.2011 v sume 22.794 eur a následne dňa 9.3.2013 uzatvorila so žalobkyňou dohodu o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50%, čo je maximálne percento a žalobkyni bola poukázaná suma 11.397 eur.

6. Súd mal ďalej zistené, že žalobkyňa je vdovou, žije sama a vo veľa veciach potrebuje pomoc iných osôb a to ako rodinných príslušníkov, tak aj susedov, aj bežný nákup jej robí problémy, nevie si otvoriť

peňaženku, zapnúť gombík, zaviazať šnúrky na topánkach, sprchovať, umývať sa, pri sedení pri stole si nemôže položiť ruku na stôl, pretože to nedovoľuje svalstvo poškodenej ruky, má problém vykonávať bežné domáce práce, ktoré pred úrazom robila. V minulosti žalobkyňa aktívne športovala - bicyklovala, korčuľovala, pracovala v záhrade, šila na šijacom stroji, vyšívala, ale žiadnu z týchto aktivít už po úraze robiť nemôže. Snažila sa získať pomoc pri zabezpečovaní bežných životných úkonov prostredníctvom obecného úradu, avšak bolo jej oznámené, že keď dcéra býva v tej istej obci, nevzniká jej nárok na sociálnu pomoc. Žalobkyňa má psychické problémy, v noci sa jej vracajú spomienky na úraz. Pracovný pomer u žalovaného skončila dohodou, pretože psychicky nebola schopná ďalej u žalovaného pracovať a po úraze začala navštevovať psychiatra. Dcéra žalobkyne ako svedkyňa potvrdila, že úraz veľmi zle vplýval na psychický stav žalobkyne, prestala sa zaujímať o okolie, prestala sa stretávať s kamarátkami, prestala chodiť von, čo odôvodňovala tým, že ľudia sa jej pozerajú na ruku. Podľa svedkyne sa jej vzťah s priateľom rozpadol aj z toho dôvodu, že veľa času trávila so svojou matkou, ktorej doposiaľ pomáha (napr. s hygienickými úkonmi) a navštevuje ju tak často, ako sa len dá, navarí jej, poupratuje, podieľa sa na vedení domácnosti, pretože žalobkyňa nie je schopná pozametať, zemiaky našúpať, nakrájať cibuľu, prádlo vyvešať, o záhradu sa postarať.

7. Súd prvej inštancie dôvodil, že neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti je také konanie, ktoré zasahuje do práv chránených § 11 Občianskeho zákonníka a je v rozpore s právami a povinnosťami pôvodcu zásahu ustanovenými právnym poriadkom (Rozsudok NS ČR z 14.5.2002 sp.zn. 28Cdo/795/2002). V konaní bolo preukázané a medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že za vyššie opísanú ujmu na zdraví žalobkyne v tomto prípade zodpovedá žalovaný. K obrane žalovaného okresný súd uviedol, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka a nároky na náhradu škody na zdraví za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia sú samostatné právne prostriedky, a preto ich nemožno uplatniť na základe totožných skutkových tvrdení (rozsudok NS ČR z 5.5.2010 sp.zn. 1Co/2/2010). Osobnosť fyzickej osoby tvoria mnohé zložky, z ktorých v žiadnom prípade nemožno vylúčiť zložku zdravia fyzickej osoby, keďže táto zložka je výslovne uvedená v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka. Je potom nepochybné, že nároky uplatnené podľa ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka nemožno zmiešať s nárokmi na náhradu škody podľa ustanovenia § 16 a § 444 Občianskeho zákonníka (rozsudok NS ČR z 15.7.2005 sp.zn. 30Cdo/2485/2004). Ako to vyplýva z definície SSÚ, je to stav, ktorý má nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho spoločenských, životných potrieb na plnenie jeho spoločenských úloh. Týmto sa zaoberala Sociálna poisťovňa pri stanovení výšky SSÚ. U žalobkyni sa však prejavujú aj psychické problémy a stavy, ktoré negatívne vplývajú na život a zdravie žalobkyne, ktorými sa Sociálna poisťovňa nezaoberala. Nemožno hovoriť o tom, že by si žalobkyňa uplatňovala tie isté nároky u Sociálnej poisťovne v rámci SSÚ a v tomto súdnom konaní. Žalobkyňa predložila dôkaz o tom, že trpí depresiami, čo je psychické ochorenie, ktoré vzniklo v dôsledku ťažkého pracovného úrazu. V konaní bolo preukázané lekárskou správou psychiatra, že žalobkyňa trpí úzkostnými stavmi. Má pocit menejcennosti, vyhýba sa spoločnosti, kamarátkam, má pocit odkázanosti na svoju dcéru a susedov, čo však nie je len pocitom. Trpí poruchami spánku a v spánku sa jej vracajú obrazy prežitého úrazu. Prežitý závažný úraz je dejom v živote človeka, ktorý nemožno z mysle vytesniť a neustále sa tieto obrazy ako negatívne prežitky vracajú, čo ovplyvňuje život žalobkyne. Žalobkyňa pred úrazom ako zdravá žena v strednom veku by mala byť nápomocná svojej dcére, tráviť s ňou voľný čas, absolvovať spoločné aktivity, naproti tomu je dcéra nútená podstatným spôsobom pomáhať matke. Tieto kritériá, okolnosti neboli posudzované Sociálnou poisťovňou a práve tieto okolnosti posudzoval súd v prebiehajúcom konaní. Súd konštatoval, že rodinný život zahrňuje okrem iného vzťahy medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi bez ohľadu na skutočnosť, či spolu trvale žijú a protiprávne narušenie týchto rodinných vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby, pričom súd poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp.zn. II ÚS 517/99 zo dňa 1.3.2000. Súd prvej inštancie dospel k názoru, že žalovaným, ktorý spôsobil žalobkyni úraz, došlo aj k zásahu do rodinného života žalobkyne, ktorá sa dostala do závislého postavenia od iných osôb.

8. K obrane žalovaného, že žalobkyňa mohla u neho zostať pracovať keďže jej ponúkol iné vhodné miesto súd dôvodil, že vzhľadom k takým hrozným zážitkom v súvislosti s utrpenými pracovnými úrazmi nie je možné od nej spravodlivo požadovať, aby u žalovaného ďalej pracovala, pričom súd poukázal aj na vyjadrenie Sociálnej poisťovne, ktorá výslovne neodporúčala žalovanej pracovať na pôvodnom pracovisku. Sumu cca 34.000,- eur, ktorú žalobkyňa za pracovný úraz obdržala považoval súd za nedostatočnú satisfakciu za tak závažný úraz, ktorý jej a rodine zmenil život vzhľadom na všetky okolnosti prípadu popisované vyššie. Súd pritom poukázal na konštrukciu § 11

Občianskeho zákonníka, z ktorej vyplýva, že na prvé miesto sa kladie život, potom zdravie a následne ľudská dôstojnosť, súkromie, ochrana mena a prejavov osobnej povahy, ktorá dôležitosť by mala byť premietnutá aj do finančného zadosťučinenia vyjadreného v peniazoch. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ako náhrady nemajetkovej ujmy prichádza do úvahy predovšetkým v tých prípadoch, keď porušenie základného práva alebo slobody už nemožno napraviť uvedením do pôvodného stavu. Keďže určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy je predmetom voľnej úvahy súdu, preto súd vychádzal z úplného skutkového stavu a prihliadal na majetkové pomery žalovaného, ktorý je výrobným podnikom a suma 20.000 eur, ktorú má žalobkyni zaplatiť je sumou minimálnou vzhľadom na poškodenie zdravia žalobkyne, ktoré u neho v podniku utrpela.

9. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a priznal žalobkyni ako úspešnej účastníčke náhradu trov právneho zastúpenia v zmysle vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytnutie právnych služieb v platnom znení za 6 úkonov právnej služby spolu s režijným paušálom, náhradou za stratu času a cestovné náhrady v celkovej výške 2.291,08 eur a vzhľadom k tomu, že žalobkyňa bola v konaní oslobodená od platenia súdnych poplatkov, prešla poplatková povinnosť na žalovaného ako neúspešného účastníka v konaní, ktorému súd uložil zaplatiť súdny poplatok 6% zo sumy 20.000 eur čo je 1.200 eur.

10. Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu podal včas odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a) - f) O.s.p. a navrhol rozsudok zmeniť tak, že odvolací súd žalobu v celom rozsahu zamietne. V odvolaní uviedol, že podľa § 13 ods. 2 O.z. je predpokladom pre priznanie zadosťučinenia v peniazoch splnenie zákonom kvalifikovaných podmienok a to preukázanie, že neoprávneným zásahom došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere. Pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch, sú v zmysle § 13 ods. 3 O.z. taxatívne stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd pri rozhodovaní vychádzať ex offo a to: a) závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a b) okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Pokiaľ ide o vyjadrenie miery, akou bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť osoby v spoločnosti, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania vyhodnotenia tejto reakcie. Iba v prípade, ak sa dostatočne preukáže reakcia svedčiaca o znížení dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere, môže byť výnimočne fyzickej osobe podporne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom určenie jej výšky je síce predmetom voľnej úvahy súdu, nie však jeho nepreskúmateľnou ľubovôľou. V odôvodnení napádaného rozsudku celkom absentujú konkrétne dôvody, pre ktoré bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch práve v prisúdenej výške, ktorá sa rovná sume požadovanej žalobou. Dôvody uvádzané v odôvodnení sa totiž týkajú len samotnej opodstatnenosti poskytnutia zadosťučinenia aj v tejto forme, avšak z nich nevyplýva, akými dôkazmi boli preukázané skutkové zistenia tvoriace podklad pre záver, že k zníženiu vážnosti a dôstojnosti žalobkyne v značnej miere skutočne došlo. Z odôvodnenia nevyplýva tiež to, že i keď výška zadosťučinenia v peniazoch je predmetom voľnej úvahy súdu, o čo sa táto úvaha opiera, pričom sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Súd sa v odôvodnení nevysporiadal s námietkou žalovaného, že žalobkyňa sa touto žalobou snaží dosiahnuť ďalšie finančné „odškodnenie“ nad rámec zákonných náhrad, ktoré jej pri pracovnom úraze prislúchajú podľa osobitných predpisov. Dokazovaním bolo preukázané, že náhrada za bolesť aj sťaženie spoločenského uplatnenia jej boli poskytnuté v súlade so zákonom č. 437/2004 Z.z. v najvyššej zákonom umožnenej výške. Rovnako sa súd nevysporiadal s námietkou žalovaného, že nie je možné, aby sa osoba dotknutá na zdraví pokúšala cestou ochrany osobnosti nahrádzať alebo zvyšovať vlastné nároky na bolestné a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, lebo možnosť uplatnenia nárokov špeciálnych vylučuje duplicitné uplatnenie nárokov všeobecných. Z rozhodnutia súdu nevyplýva, o aké skutkovo odlišné zásahy do práva na ochranu osobnosti žalobkyne ide, aby ich bolo možné odlíšiť od nárokov, ktoré sa odškodňujú podľa zákona č. 437/2004 Z.z., keďže napádané rozhodnutie popisuje totožné zásahy, ktoré už boli odškodnené. Súd nezohľadnil ani skutočnosť, že žalobkyňa mala a má možnosť pracovať u žalovaného, túto možnosť nevyužila a sama požiadala o skončenie pracovného pomeru dohodou. Poukázal tiež na to, že počas práceneschopnosti a pri skončení pracovného pomeru dohodou bola žalobkyni poskytnutá bez právneho nároku suma spolu 7.200 eur brutto zo strany zamestnávateľa. Súd prvej inštancie podľa odvolateľa nesprávne právne posúdil aj otázku náhrady trov konania, keď vychádzal z hodnoty 20.000 eur za 1 úkon právnej služby a nie z hodnoty 2.000 eur, s poukazom na ustanovenie § 10 ods. 8 vyhlášky č. 655/2004 Z.z..

11. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadrila žalobkyňa, ktorá navrhla napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť, považujúc ho za zákonný a riadne zdôvodnený, súd sa dostatočne zaoberal všetkými dôvodmi, pre ktoré priznal uvedený nárok žalobkyne a tieto boli preukázané náležitým dokazovaním. Rovnako správne postupoval súd prvej inštancie aj pri výpočte náhrady trov konania.

12. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného pokiaľ ide o vec samotnú, nie je dôvodné pretože napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

13. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 23C/158/2012 je náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,- eur, predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bolo žalobe žalobkyne v celom rozsahu vyhovené a v závislom výroku o trovách konania.

14. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatneného nároku a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu sa však žiada dodať nasledovné:
15. Podľa § 11 OZ, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.
16. Občiansky zákonník zabezpečuje v uvedenom ustanovení § 11 pre celú oblasť občianskeho práva ochranu osobnosti každej fyzickej osoby formou všeobecnej úpravy - generálnej klauzuly. V tom istom ustanovení Občiansky zákonník v rámci tejto všeobecnej úpravy, ktorá sa týka zabezpečenia ochrany osobnosti fyzickej osoby ako celku, zároveň na objasnenie syntetického pojmu uvádza výslovne a príkladmo niektoré jednotlivé typické hodnoty osobnosti fyzickej osoby (život, zdravie, občiansku česť, ľudskú dôstojnosť, súkromie, meno a prejavy osobnej povahy), ktorých ochranu je potrebné v oblasti občianskeho práva zaistiť pred inými subjektmi s rovným právnym postavením. Z toho vyplýva, že občianskoprávna ochrana jednotlivých hodnôt osobnosti fyzickej osoby nie je obmedzená iba na hodnoty výslovne takto uvedené v zákone. Popri práve na ochranu života, zdravia, občianskej cti, svojho mena a prejavov osobnej povahy možno sem zaradiť aj iné práva na ochranu osobnosti. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom Ústavného súdu ČR, podľa ktorého právo na súkromie sa neobmedzuje iba na slobodné rozhodovanie fyzickej osoby o sprístupňovaní skutočností týkajúcich sa jej súkromného života iným osobám a na ochranu pred neoprávneným zásahom do tohto oprávnenia fyzickej osoby. Súd pripomína rozhodnutie Európskej komisie, ako i na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, týkajúce sa interpretácie a aplikácie čl. 8 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, zdôrazňujúc myšlienku, že rešpektovanie súkromného života musí zahrňovať do určitej miery právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, keď súčasťou súkromného života je aj život rodinný, zahrňujúci i vzťahy medzi blízkymi príbuznými, najmä vzťahy sociálne a morálne. Treba pripomenúť, že rodinný život zahrňuje okrem iného vzťahy medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi (deťmi, rodičmi, prarodičmi) bez ohľadu na skutočnosť, či spolu trvalo žijú alebo nie a protiprávne narušenie týchto rodinných vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby.

17. V prejednávanej veci porušením povinností žalovaného došlo k pracovnému úrazu žalobkyne, ktorý tak zasiahol vážnym spôsobom do jej súkromného a rodinného života, keď zásadným spôsobom narušil rodinné vzťahy s dcérou a to tak, že žalobkyňa namiesto toho, aby bola oporou svojej dcéry, sa stala závislá na jej pomoci ako aj pomoci okolia, a rovnako narušil sociálne väzby, ktoré dovtedy udržiavala s inými osobami a svojimi priateľmi, ktorým sa od úrazu vyhýba z dôvodu pocitov menejcennosti,

straty záujmu o dianie okolo nej a pod., pričom tieto stavy Sociálna poisťovňa rozhodujúca o sťažení spoločenského uplatnenia neskúmala. Aj keď zásah do osobnostných práv žalobkyne, od ktorého odvíja svoj nárok v tomto konaní, má pôvod v tom istom pracovnom úraze, na základe ktorého bola žalobkyňa odškodnená za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa zák. č. 437/2004 Z.z., nemožno sa stotožniť s názorom žalovaného, že žalobkyňa si touto cestou snaží nahrádzať alebo zvyšovať vlastné nároky na bolestné a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, čo je podľa neho neprípustné. Tak ako už zmienil súd prvej inštancie, popri nároku na náhradu škody formou jednorazového odškodnenia bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 444 OZ tu vystupuje ako ďalší samostatný nárok - nárok na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. OZ. I keď do istej miery sa tieto dva samostatné nároky hodnotia na základe podobných skutkových tvrdení, odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobkyňa sa v tomto konaní domáha nemajetkovej ujmy za také zásahy do jej osobnosti, ktoré neboli odškodnené formou jednorazového odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, pretože tu ide o zásah do takej sféry jej života, na ktorý sa sťaženie spoločenského uplatnenia nevzťahuje.

18. Žalobkyňa bola síce Sociálnou poisťovňou odškodnená jednorázovo podľa posudku o sťažení spoločenského uplatnenia, za položku č. 347 (strata prstov s výnimkou palca) a za položku č 255 (vážne duševné poruchy vzniknuté traumou a obavy o budúcnosť overené a liečené na psychiatrii), avšak vplyv úrazu na jej súkromný a rodinný život Sociálna poisťovňa nezisťovala ani neodškodňovala. Z dokazovania bolo pritom nesporne preukázané, že úraz mal ničivý dopad na jej súkromný a rodinný život. Konaním žalovaného teda jednoznačne došlo k zásahu do osobnostného práva na súkromie žalobkyne.

19. Nemajetkovou ujmou v zmysle ust. § 13 ods. 2 OZ je taká ujma, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti. Takáto ujma sa teda bezprostredne nepremieta do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby. Treba ju preto dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy, vrátane ujmy na zdraví s majetkovými dôsledkami (§ 16 OZ) a inej nemajetkovej ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby, za ktorú sa náhrada poskytuje podľa iných predpisov (§ 444 OZ). Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 OZ je dosiahnuť vyváženosť miery ujmy na hodnotách ľudskej dôstojnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takej nemajetkovej ujmy a s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadu a tým účinne vyvážiť a zmierniť nepriaznivý dopad neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu a najúčinnejšiu občianskoprávnu ochranu osobnosti fyzickej osoby. Na rozdiel od toho zmyslom náhrady ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby (§ 444 OZ) je pokúsiť sa o poskytnutie relutárnej náhrady za ujmu spôsobenú poškodením zdravia, jeho liečenia alebo odstraňovania jeho následkov (bolestné), resp. za ujmu na zdraví, ktorá má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných alebo spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (§ 2 ods. 1, 2 zák. č. 437/2004 Z.z.).

20. Z ustanovení § 2 - 4 zákona č. 437/2004 Z.z. teda vyplýva, že zmyslom náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia je poskytnúť peňažnú náhradu za ujmu spôsobenú zásahom do telesnej integrity fyzickej osoby. Z týchto ustanovení, ani zo zásad na hodnotenie bolesti (§ 9 cit. Zák.), ani zo zásad na hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia (§ 10 cit. Zák.), ani zo sadzieb bodového ohodnotenia (príloh 1 cit. Zák.) nie je možné vyvodiť, že by sa náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia poskytovali za ujmu, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti.

21. Pokiaľ žalovaný v konaní (i v odvolaní) dôvodil neprípustnostnosťou duplicitného uplatnenia všeobecných nárokov na ochranu osobnosti popri nárokoch na náhradu škody na zdraví odvolávajúc sa na rozsudok Vrchního soudu v Olomouci sp. zn. 1 Co 2/2010 z 5.5.2010, odvolací súd uvádza, že úprava náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v SR je iná než vo vyhláške ministerstva zdravotníctva ČR č. 440/2001 Sb., účinnej do 31.12.2013, podľa ktorej za bolesť sa považovalo každé telesné a „duševné strádanie“ spôsobené škodou na zdraví.

22. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd vyhodnotil námietku odvolateľa o nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie za nedôvodnú, keďže v konaní bolo preukázané, že tu došlo k zásahu do osobnostných práv žalobkyne a zároveň boli aj splnené zákonom kvalifikované podmienky pre priznanie zadosťučinenia v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ. Možnosť priznania primeraného peňažného zadosťučinenia predpokladá, že sa morálne zadosťučinenie ako primárna forma zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 OZ javí v konkrétom prípade ako nedostatočné, čiže stráca

svoju účinnosť a funkčnosť, alebo ako nepostačujúce (nedostatočnosť musí byť z hľadiska intenzity trvania rozsahu a ohlasu nepriaznivých dôsledkov na postavenie fyzickej osoby v rodine, v zamestnaní, pri podnikaní, v spoločnosti a pod. vždy bezpečne zistená) najmä, že neoprávneným zásahom došlo k zníženiu ľudskej dôstojnosti fyzickej osoby či jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t. j. materiálnej satisfakcie) je tak vždy existencia závažnej ujmy a to v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že o takýto prípad išlo aj v prejednávanej veci s ohľadom na charakter a vážnosť zásahu do osobnostného práva žalobkyne.

23. Pokiaľ ďalej žalovaný v odvolaní namietal tiež nepreskúmateľnosť rozhodnutia v časti určenia výšky náhrady pre absenciu konkrétnych dôvodov, pre ktoré bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch práve v prisúdenej výške, ktorá sa rovná sume požadovanej žalobou, odvolací súd s týmto tvrdením odvolateľa nemohol súhlasiť, pretože odôvodnenie napadnutého rozsudku obsahuje aj zdôvodnenie priznanej výšky náhrady - konkrétne súd uviedol, že vychádzal z úplného skutkového stavu a prihliadal na majetkové pomery žalovaného, ktorý je výrobným podnikom a suma 20.000 eur, ktorú má žalobkyni zaplatiť je sumou minimálnou vzhľadom na poškodenie zdravia žalobkyne, ktoré u neho v podniku utrpela. Odvolací súd na doplnenie uvádza nasledovné:

24. Kritériá pre priznanie peňažného odškodnenia stanovuje Občiansky zákonník veľmi všeobecne s tým, že súd podľa voľného uváženia prihliadne na všetky dôkazy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Výška náhrady závisí od konkrétneho prípadu, a je na rozhodnutí súdu, ako sa s ňou vysporiada s prihliadnutím na závažnosť ujmy a na okolnosti, za ktorých vznikla. Teda možno konštatovať, že výška náhrady sa neurčuje podľa objektívnych, pevne stanovených pravidiel, preto súdom priznaná náhrada za porušenie toho istého práva za porovnateľných okolností môže mať rôznu výšku, pričom zákony ani minimálnu ani maximálnu výšku náhrady nešpecifikujú. Jednotlivé prostriedky na ochranu osobnosti možno použiť jednak jednotlivo alebo aj kombinovane, a to v závislosti od intenzity zásahu do osobnostnej sféry človeka. Kritériá výšky jej priznania teda závisia od závažnosti zásahu, to znamená, že čím je zásah závažnejší, tým je i výška nemajetkovej ujmy vyššia. Posudzujúc predmetnú vec, vzhľadom na intenzitu zásahu do osobnostných práv žalobkyne, ktorá v danom prípade bola značná, majúc na zreteli, že vyššie opísané dôsledky protiprávneho konania žalovaného na súkromný život žalobkyne sú trvalé a neodstrániteľné, mal odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie za to, že suma 20.000,- eur, ktorú žalobkyňa titulom nemajetkovej ujmy od žalovaného požadovala nie je nijako premrštená, a túto možno spravodlivo požadovať od žalovaného ako sumu primeranú závažnosti ujmy i okolnostiam, za ktorých k ujme došlo, pričom zároveň je úhrada nijakým spôsobom neohrozí postavenie žalovaného. Primeranosť sumy súd hodnotil aj s prihliadnutím k už poskytnutým plneniam, a to plneniam titulom náhrady škody, ako aj plneniam, ktoré jej poskytol žalovaný nad rámec jeho zákonných povinností.

25. Okolnosť, že žalobkyňa sama ukončila pracovný pomer u žalovaného je podľa názoru odvolacieho súdu pre výsledok konania irelevantná, preto sa odvolací súd touto námietkou odvolateľa nezaoberal.

26. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd preto podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny vo veci samej potvrdil.

27. Pokiaľ však ide o rozhodnutie o trovách konania, odvolateľovi treba dať za pravdu, že rozhodnutie prvoinštančného súdu nemá oporu v právnych predpisoch. Správne síce súd vychádzal z § 142 ods. 1 O.s.p. vzhľadom na plný úspech žalobkyne (keď o trovách zastaveného konania v dôsledku čiastočného späťvzatia návrhu už bolo právoplatne rozhodnuté), avšak súd aplikoval nesprávne ustanovenie o výške tarifnej odmeny advokáta. Podľa § 10 ods. 8 vyhlášky č. 655/2004 (v znení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 209/2009 Z.z. účinnej od 1. júna 2009) platí, že vo veciach ochrany osobnosti, v ktorých sa žiada aj náhrada nemajetkovej ujmy, je tarifnou hodnotou veci 2000 eur, z ktorej sa za použitia ustanovenia § 10 ods. 1 vyhlášky stanoví aj základná sadzba tarifnej odmeny za úkony právnej služby poskytnutej advokátom. Podľa prechodného ustanovenia § 20a vyhlášky iba za úkony právnych služieb vykonané pred dňom nadobudnutia účinnosti tejto zmeny vyhlášky (teda pred 1. júnom

2009), patrí advokátovi odmena podľa doterajších predpisov. Vzhľadom k tomu, že konanie začalo až v r. 2012, prislúcha žalobkyni náhrada trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby v sume 91,29 eur, takže jej patrí odmena za 5 úkonov po 91,29 eur (1/ prevzatie a príprava zastúpenia, 2/ vyjadrenie k návrhu, 3/ účasť na pojednávaní dňa 8.4.2013, 4/ účasť na pojednávaní dňa 18.08.2015 a 5/ účasť na pojednávaní dňa 1.10.2015) a odmena vo výške jednej štvrtiny základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon v sume 22,82 eur (účasť na pojednávaní dňa 5.2.2013, ktoré bolo odročené bez prejednania veci), k tomu príslušný režijný paušál 7,41 eur + 7,63 eur + 2 x 7,81 eur + 2 x 8,39 eur, čo spolu s náhradou za stratu času 215,92 eur a cestovnými náhradami 84,48 eur predstavuje 827,11 eur. Preto odvolací súd rozhodnutie v časti náhrady trov konania za použitia ust. § 388 CSP v zmysle vyššie uvedeného zmenil.

28. Závislým výrokom tu bol aj výrok o poplatkovej povinnosti, keďže tento sa odvíja od výsledku konania. O povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok za žalobu bolo rozhodnuté podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb., o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, podľa ktorého ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho žalobe alebo návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť žalovaný alebo odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Túto povinnosť však žalovaný alebo odporca nemá v konaní o rozvod manželstva, o určenie neplatnosti alebo o určenie neexistencie manželstva, ak súd tak rozhodne alebo ak uloží náhradu trov konania poplatníkovi, a v konaní pred správnym súdom. Nakoľko žalobkyňa je od platenia súdnych poplatkov oslobodená, súd prvej inštancie správne na zaplatenie súdneho poplatku zaviazal v konaní neúspešného žalovaného, avšak podľa názoru odvolacieho súdu v nesprávnej výške. Poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu (v uvedenom prípade bol návrh podaný dňa 22.05.2012) a podľa pol. 7b písm. b Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu k zák. č. 71/1992 Z.z. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, v znení účinnom v čase podania návrhu predstavuje súdny poplatok v konaní na ochranu osobnosti spojenej s náhradou nemajetkovej ujmy 66 eur a 3% z výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy. Správne mal byť preto žalovaný zaviazaný na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 666,- eur (66 + 600), vzhľadom k uvedenému preto odvolací súd zmenil podľa § 388 CSP napadnutý rozsudok aj v tejto časti.

29. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, nakoľko v odvolacom konaní bola v celom rozsahu úspešná žalobkyňa.

30. Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).
Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).
Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).
Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).
Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).
Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).
Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).
Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).
Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).
Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).